

Verslag van de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
over het verslagjaar 2008

1. Inleiding

Bij koninklijk Besluit van 13 oktober 1992, Staatsblad 1992, 565, werd de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren in het leven geroepen. Deze commissie kreeg enerzijds tot taak het bevoegd gezag van advies te dienen over het voornemen een disciplinaire straf op te leggen als bedoeld in artikel 82a van het Algemeen rijksambtenarenreglement (hierna: ARAR), artikel 117a van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal (hierna: ARSG) of artikel 55a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit (hierna: AOB). Deze artikelen betreffen het opleggen van een disciplinaire straf wegens het openbaren van gedachten of gevoelens of de uitoefening van het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging in strijd met het bepaalde in artikel 125a, eerste lid, van de Ambtenarenwet. De bevoegdheid tot advisering over voornemens om vanwege de overtreding van deze bepaling een disciplinaire straf op te leggen, is naderhand uitgebreid tot de sector politie. Voor deze sector is deze bevoegdheid neergelegd in artikel 80 van het Besluit algemene rechtspositie politie.

Anderzijds heeft de commissie tot taak de minister van Binnenlandse zaken, respectievelijk het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 128 van het ARSG, van advies te dienen over een voornemen tot ontslagverlening als bedoeld in artikel 97b van het ARAR respectievelijk artikel 128 van het ARSG. Hierbij gaat het om voorgenomen ontslagen van ambtenaren die een vertrouwensfunctie vervullen als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder a, van de wet veiligheidsonderzoeken, en uit die functie moeten worden ontheven vanwege de intrekking van hun verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van deze wet. Ingevolge artikel 120 van het Burgerlijk Ambtenarenreglement defensie worden thans ook voornemens om burgerambtenaren van het ministerie van defensie om de zojuist genoemde reden te ontslaan, ter advisering aan de commissie voorgelegd.

2. Samenstelling en ondersteuning van de commissie

Bij besluit van 9 november 2004, Staatscourant 2004, nr. 230, zijn in de commissie (her)benoemd voor de duur van zes jaar:

- de heer prof. mr. J. de ruijter als lid, tevens voorzitter;
- de heer prof. mr. A.W. Heringa als lid, tevens plaatsvervangend voorzitter;
- mevrouw prof. mr. J.E. Goldschmidt als lid;
- de heer mr. B.L.J. Ahlers als lid;
- de heer prof. mr. E.A. Alkema als lid;
- de heer prof. drs. E. van Thijn als lid met bijzondere deskundigheid in politieaangelegenheden;
- de heer drs. J.S. timmer als lid met bijzondere deskundigheid in politieaangelegenheden;
- mevrouw prof. mr. I.C. van der vliet als plaatsvervangend lid;
- de heer mr. F.J.M. Akkerman als plaatsvervangend lid.

In het verslagjaar is mevrouw mr. M.J.W. Drent opgetreden als secretaris en de heer mr. dr. C.F. Sparrius als plaatsvervangend secretaris van de commissie. de commissie werd in dit jaar verder ondersteund door de administratief-juridisch medewerker mevrouw S. van den Ent.

3. Aantal en onderwerp van de adviesaanvragen en strekking en op volging van de adviezen

Bij de aanvang van het verslagjaar had de commissie twee adviesaanvragen in behandeling waarover zij op 8 januari 2008 een advies heeft uitgebracht. Deze beide adviesaanvragen waren afkomstig van de Staatssecretaris van defensie en betroffen voorgenomen ontslagen van burgerambtenaren van het ministerie van Defensie vanwege de intrekking van hun verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder b, van de wet veiligheidsonderzoeken (hierna: verklaring van geen bezwaar).

In deze beide gevallen heeft de commissie geadviseerd uitvoering te geven aan het voornemen de ambtenaar eervol ontslag te verlenen met toepassing van artikel 125 e, tweede lid, van de Ambtenarenwet. Blijkens inlichtingen die zijn verstrekt door de contactpersoon van de commissie bij het ministerie van Defensie zijn deze beide adviezen opgevolgd.

In de loop van het verslagjaar zijn de commissie vier adviesaanvragen ter behandeling aangeboden. Hierbij gaat het om:

- twee adviesaanvragen van de Staatssecretaris van Defensie over voorgenomen ontslagen van burgerambtenaren van het ministerie van Defensie vanwege de intrekking van hun verklaring van geen bezwaar; wege de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar;
- één adviesaanvraag van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over een voorgenomen ontslag van een ambtenaar van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vanwege de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar;
- één adviesaanvraag van de Staatssecretaris van defensie over de te nemen beslissing op een bezwaarschrift van een burgerambtenaar van het ministerie van Defensie tegen een hem op grond van artikel 121, eerste lid, onder a, van het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie verleend ontslag dat had behoren te worden gebaseerd op artikel 125 e, tweede lid, van de Ambtenarenwet.

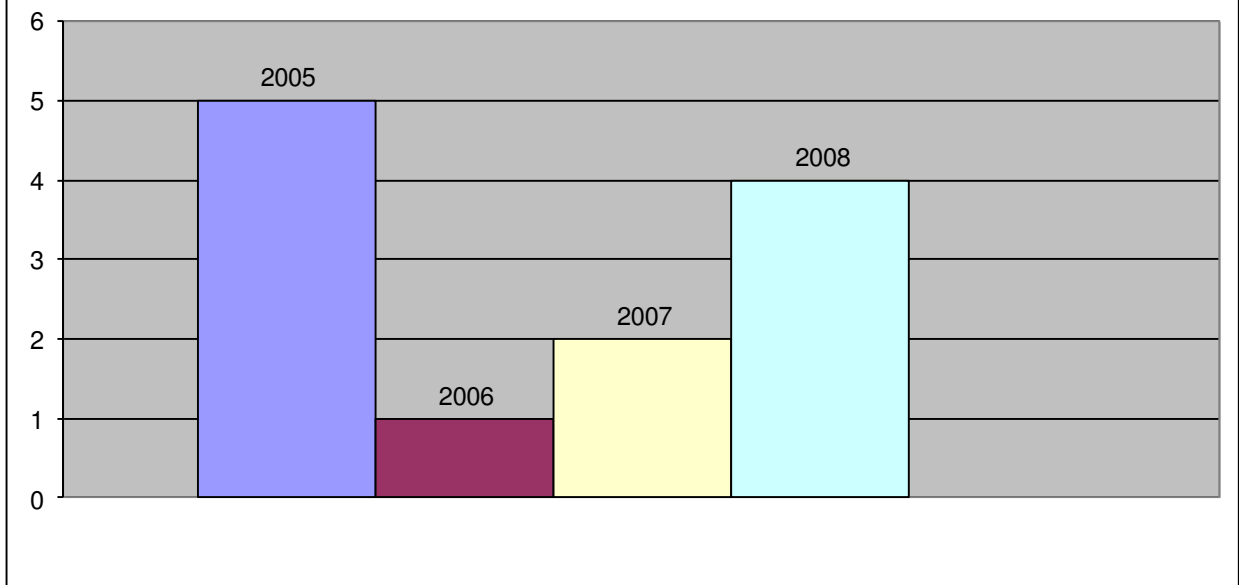
Inzake de twee eerstgenoemde adviesaanvragen heeft de commissie in het verslagjaar een advies uitgebracht dat strekt tot effectuering van het voorgenomen ontslag. Blijkens inlichtingen die zijn verstrekt door de contactpersoon van de commissie bij het ministerie van Defensie zijn deze beide adviezen opgevolgd.

Inzake de adviesaanvraag van de minister van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties heeft de commissie op 19 februari 2009 geadviseerd tot effectuering van het voorgenomen ontslag met ingang van 1 juni 2009. Op 5 maart 2009 heeft de commissie zich onbevoegd verklaard te adviseren over de adviesaanvraag van de Staatssecretaris van Defensie over de te nemen beslissing op een bezwaarschrift van een burgerambtenaar van het ministerie van Defensie tegen een hem op grond van artikel 121, eerste lid, onder a, van het Burgerlijk ambtenarenreglement Defensie verleend ontslag. Gelet op het vorenstaande had de commissie aan het einde van het verslagjaar nog twee adviesaanvragen in behandeling, waarover zij in het eerste kwartaal van 2009 een advies heeft uitgebracht.

4. Analyse aantallen en doorlooptijden

Het aantal adviesaanvragen dat de commissie ter behandeling is aangeboden, vertoont na een abrupte daling in 2006 vanaf 2007 weer een stijgende lijn. In het verslagjaar is deze lijn voortgezet. In dit jaar zijn de commissie vier adviesaanvragen ter behandeling aangeboden, hetgeen een verdubbeling betekent ten opzichte van 2007.

Aan de commissie aangeboden adviesaanvragen

Over de jaren 2005 tot en met 2007 varieerde de doorlooptijden per adviesaanvraag van 9 tot 23 weken en bedroeg deze gemiddeld ruim 14 weken. Voor het verslagjaar heeft het secretariaat van de commissie zich ten doel gesteld de gemiddelde doorlooptijd per adviesaanvraag te beperken tot 10 weken. Deze doelstelling is niet behaald. De reden hiervan is gelegen in de doorlooptijd van 27 weken die is gerealiseerd bij de behandeling over de te nemen beslissing op een bezwaarschrift van een burgerambtenaar van het ministerie van Defensie tegen een hem op grond van artikel 121, eerste lid, onder a, van het Burgerlijk ambtenarenreglement defensie verleend ontslag. Het secretariaat van de commissie heeft in deze zaak bevorderd dat een nog niet behandeld bezwaar van de ontslagen ambtenaar tegen de intrekking van zijn verklaring van geen bezwaar die ten grondslag lag aan zijn ontslag, eerst alsnog ter beoordeling werd voorgelegd aan de Bezwarencommissie Veiligheidsonderzoeken Defensie, die bevoegd is over dergelijke bezwaren te adviseren. Hierdoor zou de commissie zich kunnen beperken tot de beoordeling van de zorgvuldigheid waarmee het ontslag is voorbereid. Aan deze beoordeling is de commissie echter niet toegekomen, omdat zij zich op 5 maart 2009 onbevoegd heeft verklaard te adviseren. Bij de behandeling van de drie overige adviesaanvragen is de hiervoor gestelde termijn van 10 weken wel realistisch gebleken. Twee van deze drie adviesaanvragen konden exact in 10 weken worden behandeld. De doorlooptijd van de resterende adviesaanvraag bedroeg 11 weken.

Al met al bedroeg de doorlooptijd van de vier in het verslagjaar in behandeling genomen adviesaanvragen gemiddeld ruim 14 weken. Dit gemiddelde komt overeen met de gemiddelde doorlooptijd van de adviesaanvragen die in behandeling zijn genomen in de jaren 2005 tot en met 2007.

Bij de drie laatstgenoemde adviesaanvragen bedroeg de doorlooptijd voorafgaande aan de hoorzitting zeven tot acht weken en na afloop van de hoorzitting twee tot drie weken. Om die reden lijkt vooral de doorlooptijd voorafgaande aan de hoorzitting nog te kunnen worden teruggedrongen. In 2009 stelt het secretariaat van de commissie zich ten doel deze doorlooptijd te beperken tot gemiddeld zes weken. Uitgaande van een doorlooptijd van drie weken na afloop van de hoorzitting, die in het verslagjaar realistisch is gebleken, kunnen de adviesaanvragen dan binnen negen weken worden afgehandeld. De duur van de doorlooptijd voorafgaande aan de hoorzitting is in het verslagjaar overigens mede beïnvloed door de omstandigheid dat het merendeel van de adviesaanvragen is ingediend in of onmiddellijk voorafgaande aan een vakantieperiode. In een dergelijke periode is het beleggen van een hoorzitting problematisch.